

Til: Statsministerens kontor
Fra: Norsk Industri
Kopi: Finansdepartementet, Finanskomiteen
Dato: 6. april 2020
Sak: COVID-19 Industripolitiske tiltak

Innledning

Industrien opplever som resten av det norske samfunnet krevende tider. Regjeringen har fremmet en rekke gode tiltakspakker for å avhjelpe den akutte situasjonen. I tillegg er det tatt noen grep for å sikre aktiviteten også etter at vi er gjennom denne krisen, slik forsering av CCS prosjektet er et godt eksempel på. Norsk Industri ønsker å peke på en rekke andre svært viktige tiltak som kan gjøres gjennom raske politikkenninger. I nær kontakt med våre bedrifter har vi nedenfor satt opp forslag til tiltak som vi mener kan gjennomføres raskt.

Skatt/avgift og låne- og garantiordninger

Låne- og garantiordninger	<p>Styrke og utvide mandatet til statlige låne- og garantiordninger, både som bidrag til norsk eksportrettede næringer og til å få hjulene i gang igjen hos våre handelspartnere.</p> <ul style="list-style-type: none">• GIEK må øke sin prosentandel på alle garantier.• Statlig garantiordning som sikrer utsatt forfall på lån• Opprette midlertidig låneordning gjennom Eksportkreditt Norge og GIEK• Statens obligasjonsfond: Kredittvurdering må ikke ta hensyn til nedgradering• Utvidelse av krav til norsk innhold og forlenget løpetid på finansieringen (GIEK)
CO ₂ -avgift på naturgass og LPG	<p>Stortinget har vedtatt å gjeninnføre fritaket for CO₂-avgift for ikke-kvotepliktig sektor innen kjemisk reduksjon, elektrolyse, samt metallurgiske og mineralogiske prosesser, og inngå en avtale der industrien går med på en gradvis opptrapping over en fireårsperiode. I Prop. 70 (LS (2019-2020)) foreslår Regjeringen av avgiften settes til kr. 0 for disse industribransjene i 2020 og at det foretas en gradvis opptrapping fra 2021. Norsk Industri er fornøyde med dette, men presiserer at avgiften for ikke-kvotepliktig industri ikke på noe tidspunkt må overstige kvoteprisen.</p>
Skatteregler offshorevirksomhet	<p>Midlertidig og målrettet ordning med direkte utgiftsføring av investeringer i det året investeringen foretas, i stedet for at investeringen avskrives over seks år.</p>

	Tiltaket omhandler offshoreselskap, men flere investeringsbeslutninger i 2020/2021 vil gi sårt tiltrengte oppdrag til leverandørindustrien
Elavgift	Sørge for at elavgiftsfritaket for treforedlingsindustrien gjeninnføres, slik at energireduserende tiltak gjennomføres.

Energi- og klimapolitiske tiltak

CO2-kompensasjon	Ordringen for CO2 kompensasjon må videreføres etter 2021. Viktig at regjeringen bekrefter vilje til å videreføre CO2-kompensasjon med intensjon om å utnytte handlingsrommet fullt ut også når den nye 10-årsperioden fra 2021 trer i kraft.
Nettleie	Handlingsrommet som EØS avtalen gir for utforming av en god tariffmodell for sentralnettet fra 2021 er stort. Dette må utnyttes fullt ut slik at industriens relative konkurransekraft ikke blir svekket. Det bør i tillegg vurderes midlertidige tiltak for å redusere nettariiffene som et avbøtende tiltak for å beskytte arbeidsplassene og verdiskapningen i denne samfunnskritiske industrien.
Krafttilgangen og teknologiutvikling	Elektrifisering av samfunnet er en bunnplanke i det grønne skiftet. Norge og Norden trenger en betydelig økning i krafttilgangen for å møte den økte etterspørselen uten at vi får priser for kraft som undergraver rammebetingelsene for industrien. Økt tilgang på kraft vil komme fra vindkraft og vannkraft. Endringer i kraftverksbeskatningen må forsøres slik at lønnsomme prosjekter blir realisert. Tilvarende må arbeidet med å revitalisere vindkraftutbyggingen konkludere med løsninger som bidrar til å sikre legitimitet i de områdene der møllene skal bygges, slik at denne ressursen kan utnyttes til beste for lokalsamfunn og industri.
Leverandørindustrien	Rammevilkår for å gjennomføre og forsere klima veikartet for norsk sokkel . CO2-håndtering, offshore vind, null-utslipp fra maritim sektor osv. Tilleggsfinansiering til NORWEP, som vil gå til å redusere medlemskontingenten slik at de ikke mister partnere som nå ikke har råd til å være med.

Aktivitetsrettede tiltak for grønn omstilling

Enova	<p>I dagens kritesituasjon er det viktig å gjennomføre tiltak som raskt kan la seg realisere og som målrettet bidrar til å redusere klimagassutslipp, øke energieffektiviteten og bidra positivt til sysselsettingen. Skal Enova få til dette trenger de økte midler. Strategisk bruk av Enovas virkemidler vil bidra til at industrien blir bedre posisjonert til å nå klimamålene raskere, samtidig som verdiskapingen økes. I dagens situasjon er det hensiktsmessig å gjøre operative endringer i eksisterende programmer der det er mulig.</p> <p>Midlertidig endring av i programmet "Energi- og klimatiltak i industrien". Programmet omorganiseres og utvides til en generell og tidsbegrenset ordning som minst skal gjelde ut 2020. Formålet skal være å bidra til igangsetting og gjennomføring av tiltak for reduserte klimagassutslipp, økt energieffektivisering, energiomlegging mv. Det gis støtte til å redusere utslipp med tilgjengelig teknologi, der innovasjonsterskelen senkes. Tiltaket vil bidra til at gryteklare tiltak kan gjennomføres raskt og effektivt. Det vil gi oppdrag til underleverandører og bidra til å holde folk i arbeid. Ordningen skal være rettighetsbasert, støtten skal ikke skille mellom kvotepliktige og ikke-kvotepliktige utslipp. Søknader behandles løpende og etter prinsippet om at "første søker får". (se vedlagte brev til KLD)</p> <p>Etablere en ordning i Enova som kobler den eksisterende støtteordningen til produksjon av biogass sammen med støtte til virksomheter i industrien som skal erstatte naturgass og LPG. Det vil ofte kreve både tilpasninger ved bruk av eksisterende teknologi og/eller teknologiutvikling å få dette på plass.</p>
Karbonfangst og lagring	<p>Investeringsbeslutning om fullskalaprojektet for CCS bør komme i revidert nasjonalbudsjett. Begge fangstanleggene bør bli med i dette prosjektet. https://www.norskindustri.no/dette-jobber-vi-med/energi-og-klima/aktuelt/fremskynder-investeringsbeslutningen-for-ccs/</p> <p>Climit-programmet fikk et betydelig kutt i Statsbudsjettet for 2020. Dette må rettes opp i, slik at Forskningsrådet og Gassnova kan gi støtte til flere FoU og demoprojekter for karbonfangst og lagring.</p>
Leverandørindustri til offshore, elektrifisering, energiomstilling, havvind mv	<p>Det er et stort behov for å stimulere investeringer i leverandørindustrien. Prosjekter offshore må ikke kanselleres unødvendig. Samtidig vil leverandørindustrien dra stor nytte av fortgang i planlagte og nye prosjekter knyttet til grønn omstilling, elektrifisering, hydrogen, ammoniakk og flytende havvind og andre prosjekter knyttet til landbaserte aktiviteter.</p>

	<p>Forsere elektrifiseringen av offshoreinstallasjoner</p> <p>Sørge for å ferdigbehandle høringsuttalelser og fremskynde arbeidet for utlysning av arealer og konsesjonsvilkår for havvind.</p> <p>Ferdigbehandle konsesjonssøknaden til Havsul så investeringsbeslutning kan tas.</p> <p>Øke bevilgningen for 2020 til Pilot E- utslippsfri maritim transport. Sørge for løpende søknadsfrist og søknadsbehandling og mulighet for rask oppstart med konsortier, som kan utvides underveis.</p>
Maritim sektor	<p>Verftspakke - Det er et presserende behov for raske tiltak som sikrer likviditet og sysselsetting for norsk verftsindustri. Norske verft bygger noen av verdens mest avansert fartøy, og bidrar til mange arbeidsplasser og har store ringvirkninger til norske maritime utstys- og tjenesteprodusenter:</p> <p>Støtte til kritisk utsatte norske verft via kontantstøtte og lån og refundgarantier fra GIEK mot verftets kunde på 100 pst</p> <p>Viser for øvrig til innspill fra Maritimt Forum 030420</p>
Grønt skifte - sirkulær økonomi	<p>Etablering av en større tematisk satsning på sirkulær økonomi i Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova, som bygger opp under målet om at Norge skal være et foregangsland i utviklingen av en grønn, sirkulær økonomi. I første omgang kan dette konkret gjøres med en forsterking av Pilot-E utlysningen for 2020, med løpende søknadsfrist, økt økonomisk ramme og mulighet for rask oppstart med konsortier som kan utvides underveis. En slik satsning også må legge til grunn et globalt perspektiv, der utslippsreduksjoner vil kunne realiseres ulike steder i verden i en verdikjede for produksjon av lavutslippsprodukter.</p>
Teknologiutvikling	<p>Ordningen Norsk Katapult er viktig for rask testing og spredning, og et viktig verktøy i koronakrisen. Bør få økte bevilgninger i RNB.</p> <p>Øke bevilgningen til "Lavutslippsenteret" for å få fortgang i kommersialisering av teknologi som bidrar til kutt i klimagassutslipp på norsk sokkel og slik at målet om nullutslipp petroleumproduksjon nås raskere.</p>
Offentlige innkjøp	<p>Fremskynde utlysninger av nye offentlige anbud, særlig innen bransjer hvor leverandørene er sterkt rammet i dagens situasjon. Eksempler kan være riving og oppføring av offentlige bygg, veiprojekter, opprydning i forurenset grunn, bygging av nye skip og ferger, etc. Planlagte innkjøp må ikke utsettes, men heller</p>

	iverksettes raskere. Miljø og innovasjon må vektlegges ved anskaffelsene.
--	---

Kompetanse, innovasjon, forskning

<p>Kompetanse, innovasjon og forskning - på tvers av bransjer</p>	<p>Krisepakkene har så langt kommet med en rekke tiltak som særlig retter seg mot SMB. Stadig flere store bedrifter har tilsvarende behov, men faller utenfor tiltakspakkene. Dette må endres. Fra EU/ESA kommer det nå fortløpende justeringer av bedriftsstørrelse og støtteandel. Dette må fortløpende også implementeres i krisetiltak hos de norske virkemiddelaktørene. For store bedrifter med høy innovasjonsaktivitet, er det nå viktig at økt FoU-aktivitet kan velges fremfor permitteringer. Dette må nå inn i krisepakken.</p> <p>Store bedrifter må også kunne benytte Innovasjonstilskudd til innovasjonsformål hos Innovasjon Norge</p> <p>Som alternativ til permitteringer må det gis mulighet for å delta i kompetansetiltak gjennom klyngeprogrammet, herunder Digital omstillingsmotor – det vil si at retten til dagpenger må gjelde selv om man deltar i slike kompetansetiltak. Dette bør også gjelde for kompetansetiltak gjennom andre ordninger hos Innovasjon Norge og SIVA.</p> <p>Åpne for at bedrifter uavhengig av størrelse kan styrke aktiviteten med økt egeninnsats og støttesats i pågående prosjekter med støtte fra virkemiddelaktørene, herunder IPN prosjekter, demonstrasjonsprogrammer og industriprosjekter med Enova-støtte.</p> <p>I krisetider er det avgjørende å sikre god likviditet til forskningsprosjektene som pågår. Utbetaling av offentlige midler bør derfor skje underveis, ikke ved slutten.</p> <p>Myndighetene bør utvide Skattefunnordningen når det gjelder støtteandel og støttesats/time.</p> <p>Det må åpnes for støtte til systemleverandører/integratorer i IPN-prosjekter. Det vil utløse mer aktivitet på digital omstilling.</p>
---	--

Stortingets enighet om tiltak om lånegarantier og aktivitetsrettede tiltak som er berørt i våre innspill over:

- Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en bredere vurdering av innretning av lånegarantiordningen.
- Stortinget ber regjeringen vurdere å foreslå bevilgninger knyttet til forskning og utvikling, samt satsinger som kan underbygge det grønne skiftet.
- Stortinget ber regjeringen fremskynde en investeringsbeslutning for karbonfangst og -lagring og presentere denne senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 i forbindelse med statsbudsjettet 2021, samt sette i gang utredning av karbonfangst for forbrenningsanleggene i Bergen, Trondheim og Stavanger.
- Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020 komme tilbake med forslag til hvordan det offentlige kan sette i gang utviklingskontrakter for nullutslipps hurtigbåter.
- Stortinget ber regjeringen som en oppfølging av strategien for grønn skipsfart doble rammen for oppfølging av handlingsplanen for grønn skipsfart med 100 mill. kroner, og legge til et finansieringsprogram for nærskipsflåten senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.
- Stortinget ber regjeringen vurdere ulike virkemidler og fremme forslag som kan stimulere til investeringer i olje- og gassindustrien og i norsk leverandørindustri senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.
- Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget, senest i statsbudsjettet for 2021, med en utredning og mulige finansieringsmodeller som kan sikre utbygging og realisering av prosjekter innenfor flytende havvind.
- Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til flere klimatiltak på norsk sokkel, senest innen revidert budsjett, som også har potensiale til å utløse flere muligheter for norsk leverandørindustri.
- Stortinget ber regjeringen sørge for at offentlige anbud innen vei, jernbane og farled utformes slik at norske aktører har en reell mulighet til å konkurrere om prosjektene, forutsatt at dette ikke medfører økte kostnader ved prosjektene, blant annet når det gjelder størrelse på kontraktene, og det må stilles krav til kunnskap om norske forhold, klima og topografi der dette er relevant for oppdraget, samt krav til norske lønns- og arbeidsvilkår og bruk av lærlinger og egne ansatte på byggeplassen.
- Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en oversikt over samferdselsprosjekter innen vei, jernbane og farled som ev. kan forseres.

Koronakrisen --
Maritim Forums and

020420 Midlertidig
endring Enova - Enerç